Норік Л. О.
кандидат економічних наук, доцент Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця, Харків, Україна
ORCID ID: https://orcid.org/0000-0002-7077-1260

ОРГАНІЗАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНОГО ФОРМАТУ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА БАЗІ ПЛАТФОРМИ LMS MOODLE

Вища освіта в Україні, як і життя нашого суспільства, в умовах воєнного стану зазнає докорінних змін. Дедалі більшої актуальності набуває активізація впровадження новітніх інформаційних технологій, які забезпечують навчальний процес. Протягом останнього часу в Україні прийнято низку важливих законів і програм із проблем інформатизації та розбудови вищої освіти, що створює міцне нормативно-правове підґрунтя для запровадження дистанційного формату навчання.

Вітчизняні заклади вищої освіти в умовах воєнного стану продовжують навчальний процес, який здебільшого має ознаки навчання в дистанційному форматі, а не дистанційного навчання взагалі. Викладачі спілкуються зі студентами відповідно до встановленого розкладу занять та опрацьовують навчальний матеріал. Навчання в дистанційному форматі стає поширеною формою навчання, що охоплює дедалі ширшу аудиторію, є досить зручним для студентів і викладачів, має ефективні інструменти контролю процесу навчання та надає певну свободу вибору засобів комунікації між учасниками навчання. Активне запровадження технологій e-Learning і забезпечення дистанційного формату навчання є перспективним та надзвичайно актуальним напрямком розбудови сучасної вищої освіти, а також інтеграції до європейського, світового освітнього простору. У праці [1] виокремлено переваги застосування дистанційної форми навчання, деякі з котрих можна вважати перевагами навчання в дистанційному форматі, а саме: загальнодоступність, мобільність, об’єктивність, застосування провідних освітніх технологій, гнучке консультування, сприяння самоорганізації студентів, розширення й оновлення ролі викладача, який координує пізнавальний процес, постійно вдосконалює власні курси, підвищує рівень творчої активності та кваліфікацію, слідкує за нововведеннями, інноваціями.

Побудова інформаційного освітнього середовища, як і комунікація між суб’єктами освітнього процесу, відбувається здебільшого за функціонування й підтримки певної електронної навчальної платформи. Автори праці [2] вивчили питання впровадження інформаційних систем підтримки освітньої діяльності закладів вищої освіти в умовах цифрової трансформації та змоделювали і спроєктували бізнес-процеси, що відбуваються в освітньому середовищі університету. Задля забезпечення дистанційного формату навчання виокремлюють найпоширеніші в Україні платформи Moodle та Google Classroom, а також продукти й сервіси від Microsoft, які теж набирають

популярності [3; 4]. Автори публікації [5], аналізуючи різноманітні популярні платформи навчання, навели як переваги, так і недоліки кожної з них.

Сьогодні досить затребуваною є система Moodle, яку використовують у багатьох країнах світу. Освітні можливості інформаційного середовища Moodle у практиці електронної освіти досліджуються в багатьох працях, де акцент зроблено на організації необхідних складових системи електронного навчання. Н. Болюбаш [6] розглянула й теоретично обґрунтувала дидактичні можливості Moodle із підвищення ефективності контролю навчально-пізнавальної діяльності студентів шляхом комбінованого застосування тестового контролю й тренінгу, урізноманітнення форм тестових завдань, удосконалення методики конструювання тестів та інтерпретації результатів тестування. В. Староста [7] з'ясував і порівняв погляди студентів бакалаврату й магістратури щодо використання системи Moodle в умовах класичного університету до, під час і після пандемії COVID-19. О. Спірін та К. Колос [8] провели порівняльний аналіз платформ дистанційного навчання відносно критеріїв вибору таких платформ і представили структуру електронного освітнього ресурсу на базі платформи Moodle. У праці [5] показано важливі особливості створення й функціонування навчальних комплексів у середовищі Moodle, що відрізняють їх від традиційних засобів навчання.

Підходи до використання Moodle у навчальному процесі розглядалися в публікації [9], де було з'ясовано вплив на засвоєння студентами навчального матеріалу з використанням Moodle на заняттях з англійської мови в умовах змішаного навчання. Н. Гунейм [10] виконав дослідження щодо найчастіше використовуваних інструментів в освітніх цілях, серед яких друге місце після Facebook було визнане саме за платформою Moodle. Автори праці [11] дослідили вплив інструментів онлайн-освіти, зокрема систем управління навчанням, на ефективність роботи викладачів у Йорданії. У публікації [12] здійснено огляд наукових робіт, згідно з яким Moodle як платформу для адаптивного та спільного навчання використовують переважно в університетських дисциплінах STEM, і це ефективно підвищує успішність, мотивацію й залучення студентів до навчання.

Отже, спостерігається тенденція зростання інтересу до використання освітньої платформи LMS Moodle, яка стає потужним інструментом підтримки навчального процесу. Саме на базі цієї платформи у ХНЕУ імені С. Кузнеця створено вебсайт персональних навчальних систем (ПНС) у вигляді системи електронних курсів, щорічно оновлюються й налаштовуються контент, інтерактивні компоненти та засоби комунікації. Зазначене дало змогу автоматизувати формування навчально-методичного забезпечення, організацію, регулювання й контроль роботи здобувачів вищої освіти. Поєднання ПНС із комунікацією відеоконференції Zoom забезпечує динамічне, синхронне навчання в дистанційному форматі. Викладачі мають змогу проводити аналіз якості засвоєння навчального матеріалу та відслідковувати роботу кожного студента. Різноманітні методи активізації навчання формують у студентів глибше розуміння, уміння моделювати ситуації, формулювати висновки й обстоювати свої думки, сприяють підвищенню якості освіти та самоосвіти.

Таким чином, організація дистанційного формату навчання на базі платформи LMS Moodle дає можливість розвинути компетентнісний підхід до освітнього процесу загалом.

Список використаних джерел

1. *Прибилова В.* Проблеми та переваги дистанційного навчання у вищих навчальних закладах України. *Проблеми сучасної освіти*. 2017. Вип. 4. С. 27–36. URL: https://periodicals.karazin.ua/issuesedu/article/view/8791 (дата звернення: 01.10.2022).

2. *Триус Ю. В., Заспа Г. О., Аширова А. В., Кожем'якін О. С.* Інформаційно-аналітична система підтримки освітньої діяльності структурних підрозділів закладів вищої освіти. *Вісник Черкаського державного технологічного університету. Сер. : технічні науки*. 2020. № 4. С. 27–38. DOI: https://doi.org/10.24025/2306-4412.4.2020.219482.

3. *Хомік О. М., Бєлікова Н. О., Індика С. Я., Ковальчук О. М.* Використання платформи Microsoft Teams для навчання студентів з обмеженими можливостями. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2022. № 87 (1). С. 306–319. DOI: https://doi.org/10.33407/itlt.v87i1.4212.

4. *Jackson E. A*. Impact of MOODLE platform on the pedagogy of students and staff: Cross-curricular comparison. *Education and Information Technologies.* 2017. Vol. 22 (1). P. 177-193. DOI: https://doi.org/10.1007/s10639-015-9438-9.

5. *Сікора О. В., Вдовичин Т. Я., Когут У. П.* Використання LMS eFront для дистанційного навчання майбутніх учителів інформатики. *Інформаційні технології і засоби навчання.* 2021. Т. 82. № 2. С. 182–198. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2021_82_2_1 5 (дата звернення: 08.10.2022).

6. *Болюбаш Н. М.* Педагогічне тестування в системі LMS Moodle. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2017. Т. 60. Вип. 4. С. 116–127. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2017_60_4_12 (дата звернення: 05.10.2022).

7. *Староста В. І.* Moodle до, під час і після пандемії COVID-19: використання студентами бакалаврату та магістратури. *Відкрите освітнє е-середовище сучасного університету*. 2021. Вип. 10. С. 216–230. DOI: https://doi.org/10.28925/2414-0325.2021.1018.

8. *Спірін О. М., Колос К. Р.* Технологія організації масового дистанційного навчання учнів в умовах карантину на базі платформи Moodle. *Інформаційні технології і засоби навчання*. 2020. Т. 79. № 5. С. 29–58. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/ITZN_2020_79_5_5 (дата звернення: 01.10.2022).

9. *Acar A., Kayaoglu M. N.* MOODLE as a Potential Tool for Language Education under the Shadow of COVID-19. *Eurasian Journal of Educational Research*. 2020. Iss. 90. P. 67-82. URL: https://eric.ed.gov/?id= EJ1284359 (дата звернення: 05.10.2022).

10. *Ghouname N.* Moodle or Social Networks: What Alternative Refuge is Appropriate to Algerian EFL Students to Learn during Covid-19 Pandemic. *Arab World English Journal*. 2020. Vol. 11 (3). P. 21-41. URL: https://awej.org/moodle-or-social-networks-what-alternative-refuge-is-appropriate-to-algerian-efl-students-to-learn-during-covid-19-pandemic/ (дата звернення: 05.10.2022).

11. *Hazzaa N. Alshareef, Badrakhan S., Abd Hamid J., Khatibi A., Mbaydeen M., Mohd shukri S.* A Faculty Perspective on the Effectiveness of Online Teaching in Higher Education. *Eurasian Journal of Educational Research*. 2021. Vol. 96. P. 321-342. URL: https://590-Article%20Text-1020-1-10-20220220%20.pdf (дата звернення: 09.10.2022).

12. *Gamage S. H. P. W., Ayres J. R., Behrend M. B.* A systematic review on trends in using Moodle for teaching and learning. *International Journal of STEM Education*. 2022. Vol. 9. DOI: https://doi.org/10.1186/s40594-021-00323-x (дата звернення: 05.10.2022).